

FAUNA BÖLGESELİĞİNE DAYALI OLARAK TOROSLARIN TEKTONİK DÜBÜMÜ

TECTONICS OF TAURUSES ON THE BASIS OF FAUNAL CHARACTERISTICS

İsmet GEDİK, K.T.Ü. Yer Bilimi Fakültesi

Triyas conodont faunalarının ayrıntılı incelenmesi sonucu Türkiye conodont faunalarında iki ayrı bölgesellik saptanmıştır. Bu bölgesellik geniş çerçevede değerlendirildiğinde, birinin, Alpler - Dinaridler - Kuzey Anadolu - Kafkaslar - Himalayalar - Timor kuşağına içeren Asya Fauna Bölgesine; diğersinin ise, İspanya - Kuzey Afrika - İsrail yörelerini kapsayan Akdeniz Fauna Bölgesine uygunluk gösterdiği görülmüştür. Gedik (1981) de Alanya Napları (= Antalya ve Alanya Birlikleri) diye tanımlanan Toroslar'm allokton serilerinin, bu bölgeselliğe dayanılarak, kuzey kökeni olmaları gerekliliği; otokton konumlu seriler'in ise Afrika plakası şelfi konumunda olabilecekleri savunulmuştur. Çay'nin Jura ammonitleri, Akyol'un da Permiyen florası üzerine çalışmaları bu görüşü desteklemektedir. Akdeniz yöresinde yapılan jeofiziksel araştırmalarda (Ryan ve diğ. 1970) Kuzey-Doğu Akdeniz'de, yani Toroslar'm güneyine yakın yörelerde negatif gravite saptanmış ve araştırmacılar bu kesimde bir kabuk kısalması ("crustal shortening") olasılığını ortaya atarak bu negatif graviteyi açıklamak istemişlerdir. Yukarıda belirtilen tektonik durum göz önünde tutulduğunda, söz konusu negatif gravitenin kabuk kısalması yerine, yörede yerleşmiş yaygın bir nap sistemi ile (Alanya Napları) açıklanması da,ha akla yakın gelmektedir.

Bu durumda Kıbrıs'taki ofiyolitik serileri, Amanos dağları ofiyolitik serilerini Güneydoğu Anadolu bindirme hattı ile birleştirmek yerinde olacaktır. Ve yine bu durumda Alanya Masifi - Misis Masifi - Bitlis Masiflerini birbirleriyle ilintili allokton seriler olarak düşünmek ve Anadolu'da iki kuşak halinde uzanan ofiyolitik serileri aynı okyanus tabanından kaynaklanmış gibi görmek olasıdır.

Böyle bir tektonik konumun ekonomik açıdan da değerlendirilmesi gerekir. Alanya Napları altında bulunan yerli Mesozoik tortuların şelf fasiyesinde ve hatta yer yer evaporatik koşullar altında gelişmiş olabilecekleri göz önünde bulundurulmalıdır.